

# שש א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"  
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א  
בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

ערש"ק פרשת "צו" ז' בניסן תשע"ב

גליון מס' 314

## להתפלל באמת

הצדיק רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל, התפלל ליד שריד מקדשינו - הכולל המערבי. בעיצומה של תפילתו, התקדרו השמים בעבים והחל יורד גשם זלעפות. מיהרו לגונן עליו במטריה. הדי הרעמים והבזקי הברקים נשמעו ונראו. לאחר דקות ארוכות שכך הגשם והמטריה קופלה. דקות מספר אחרי, הצדיק סיים את תפילתו ופנה ללכת לדרכו. הבחין בשלוליות שלרגליו ותמה: מהיכן המים?! ולפני שנתעשת מהסיפור הראשון הנה סיפור שני. הצדיק רבי ישראל מהוסיאטין זצ"ל התפלל. לפתע פילחה את הדממה אזעקה צורמת. מיהרו כולם למקלטים. כולם מלבד הצדיק העומד בתפילה. מטח פגזים נפל בסמוך בקול רעם אדיר, שמשות בית המדרש נופצו, קירות הבית רעדו, אף טיח נשר מהקירות. לבסוף נשמעה צפירת הרגעה והמתפללים שבו לבית המדרש. תדהמה אחזתם עת ראו שהצדיק עדיין עומד בתפילתו. כססיים, נשא ראשו ושאל במורת רוח: מי ידה אבנים בשמשות ושרן? לא שמע את האזעקה, לא את הפגזים ולא את צפירת ההרגעה. פלא שתפילות הצדיקים פועלות את פעולתן ובוקעות רקיעים? אך כבר דוד מלך ישראל כתב לנו ברוח קודשו דברים נפלאים בספר המפורסם ביותר בעולם - ספר התהילים, וזה לשון קודשו: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראו באמת". לכולם ה' יתברך מקשיב ומאזין ובלבד שהדברים יהיו אמיתים, שיצאו מהלב ויאמרו בכוונה. כמובן שכל הכנה לתפילה מוסיפה כוח לתפילה וכן מקום התפילה, אם זה בבית כנסת או בית מדרש נשמעת יותר יותר, ואם זה בציבור, הן א-ל כביר ולא ימאס. בפרשתינו אנו קוראים על הקורבנות שהיו מכפרים על נפשתינו ומקריבים אותנו לאבינו שבשמים, וכבר אמרו חז"ל הקדושים, שהתפילות כיום הן במקום קורבנות. נרבה בתפילה ונייקר את המעמד, נתכונן כראוי ונפתח את ליבנו, כך יקבל ה' יתברך את תפילותינו, ונזכה לבנין אריאל ולגאולת ישראל.

## זוסד של זוסד!

עוד כשבוע ימים לפנינו עד ליל התקדש החג הנפלא, חג הפסח כמובן. ההכנות הקדחתניות בעיצומם, מעבודה לעבודה עוברים מיד, נדמה שאין כעת זמן להפוגה, כולנו ללא יוצא מן הכלל רוצים לחגוג חג כשר ושמח, שהרי חזקה עלינו הבטחת חז"ל, שכל הנוהר ממשוהו חמץ בפסח - מובטח לו שלא יחטא כל השנה! זה הזמן להטות שכסם ולעסוק באחד מהעמודים שעליו נשען העולם - עמוד החסד! אולם עלינו ליזכור היטב, בטרם ניגשים אנו למלאכת קודש זאת, שגם את החסד צריך לעשות בחן ובחסד, ולמי שמעט התבלבל מההגדרה נבאיר זאת על פי מעשה עם גאון המוסר הרב שבדרון זצ"ל, שפעם נאלץ ללוות כסף באחד הגמ"חים. כשהגיע לכתובת היעודה, לאחר שנקש על הדלת והורשה להיכנס, ראה למולו אדם בעל סבר פנים רציניות ביותר, לאחר אמירת "בוקר טוב" של הרב, והתגובה הצוננת של בעל הגמ"ח, חשש הרב שמא הנכון יותר לומר "ערב טוב". לאחר נתינת הפקודה למלאות את הטופס, ביקש מהרב להושיט לו את ידו, חשב הרב ברוך ה' רוצה הוא ללחוץ את ידו, כנראה התעשת האדם, ורוצה לאחלו להצלחה, אך מה רבה היתה הפתעתו כאשר ביקש הלה את היד השניה, הרב שלא הספיק להבין את פשר הבקשה המוזרה, "התאושש" עד מהרה כשהשעון שעל ידו הורד אחר כבוד, "משכון" - סינן איש החסד מבין שיניו. הרב אמר תודה וסב על עקביו, ובעל הגמ"ח הזכיר לרב לקחת את הכסף! אכן כן, הרב ביכר לברוח משם מהר, לא פלא ששכח את המטרה שלשמה הוא בא! חכך הרב בדעתו, אם רוצה הלה להיות בעל חסד, מוטב שיעבוד בקבורת מתים ולא "בקבורת חיים"! אכן יש במעשה זה די והותר לאלפינו בינה וללמדנו מוסר גם כאשר מטים כתף, ועוסקים בבנין עולם, יש לדאוג לעשות זאת מתוך פנים מאירות, ורצון טוב ולא כמו שכפאו שד בעל כורחו! וזוהי בעצם אחת מתחבולותיו של היצר הרע וחילותיו, יודע הוא מראש, שאין מה לעשות. לקראת החג הקרב ובא נרתמים כל בני המשפחה לעזרה! ההכרח לא יגונה, אולם דואג הוא לצנן את האוירה, שאם כבר מושיטים עזרה, אזי עזרה שתביא בעקבותיה צורך ב"עזרה ראשונה", לחרחר ריב ומדון בין בני הזוג, כך סתם מהווה עבורו ממש תענוג! ואם אפשר לצרף למריבה גם את הילדים, הרי שמחתו תוכפל כפל כפליים, ולנו לא נותר אלא להזכיר לעצמנו שעוסקים אנו במצוות בוראנו ויוצרנו אשר רצה לזכותינו, ועתה עם כל "ניקיונותיו", עלינו לדאוג שגם הנשמה אשר בקירבנו תתעלה ותתרומם, מיגיע כפינו! את הכעס נדאג מראש למכור ב"מכירת חמץ" לגוי, אור האמונה ניטע נאמנה, כשורש בעמקי הנשמה הטהורה, את הסבלנות נסגל אם אך נתבונן "במצות" עבודת יד כמובן, נשעבד המידות ונזכה לענוה אמיתית, שהרי אסור לתת לבצק "להחמיץ"! נזכה לפסח שמח וכשר בתוך שאר עם ישראל!

שבת הגדול מבורך!

## זמני כניסת שבת וציאת השבת לפי שעון קיץ

לרבות תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
20:12	19:36	18:37	ת"א
20:15	19:35	18:22	י-ם
20:15	19:37	18:29	חיפה
20:15	19:36	18:39	כ"ש

הפסרת השבוע: "וערבה"

## מטעמים לשבת

רואים או בפסוק זה, שמה רבינו עשה קודם כל כאשר צוה ה' ואחר כך ותקהל העדה אליו, אבל היום לדאבונו רואים שנקהלים אנשים לכל מיני "רבנים", עוד בטרם ראותם שעשו כל אשר צוה ה'...  
(תורת הפרשה)

### "וישמרתם את משמרת ה' (זו, לה)"

אהרון ובניו הצטוו לשבת פתח אוהל מועד שבעה ימים, ולשמור את משמרת ה'. פירש הרב "מי מנוחות" זצ"ל, שהוא מלשון "ואביו שמר את הדבר", שפירש שם רש"י שיעקב אבינו היה שומר, ממתין ומצפה מתי יתקיים חלומו של יוסף. אף כאן ישבו אהרון ובניו ושמרו משמרת ה'. כלומר, המתינו וציפו וייחלו לכך, שהקדוש ברוך הוא יפנה אליהם, וישרה שכנינו במעשה ידיהם: כי כאשר אנו פונים אל הקדוש ברוך הוא, פונה הוא אלינו. כאשר אנו מייחלים ומצפים לו, הוא משיב לנו באותה מטבע, וממקומו הוא פונה ברחמיו לעמו!  
(מעין השבוע)

שונים הם פני הדברים בזמן שאדם יוצא למבעיו והוא שרוי בדרכים, במקומות שאין איש מכיר אותו ואין לו מי שיחשוש מפניו, ונוסף על כך עוד באים עליו נסיונות שונים עקב טלטולי הדרך - אזי נקל מאוד שיתעה האדם מדרך הישר וילכד ברשת החטא. לפיכך אומר הכתוב: "אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו" (תהלים קכח) - אשרי האיש שנשאר ירא שמים אפילו בזמן שהוא הולך בדרכיו ושרוי במקומות זרים. אם גם אז הריהו נשאר איתו, הרי זה סימן של ירא שמים אמיתי. משום כך מרמזת כאן התורה, כי "אש תמיד תוקד על המזבח" - על מזבח הלב האנושי צריכה להימנע תמיד האש הלוהטת של אהבת ה' ויראתו, כך ש"לא תכבה אף במסעות" - אפילו תוך טילטולי מסע בדרכים. מי שהוא יהודי חם ולוהט בביתו, אין הציה שולטת בו בהיותו שרוי בנכר...  
(מעין של תורה)

"ויעש משה כאשר צוה ה' אותו ותקהל העדה" (זו, ד)  
כתב בספר "לקוטי בתר לקוטי": הרבי מקוצק זצ"ל אמר פעם בדרך צחות,

"זאת תורת העולה" (ו, ב)  
כתב רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל, ה"בן איש חי", כי הכתוב רומז כאן לתורה הקדושה, שנקראת "עולה", כי כבודה עולה בכל דור ודור. שבכל דור מתחזקת יותר אמיתותה ונצחיותה. שכל הדתות והאידיאולוגיות והתיאוריות כולן מתנפצות ומתבטלות, ודת האמת קיימת, כמו שנאמר: "שפת אמת תיכון לעד, ועד ארגיעה (רגע אחד) לשון שקר". וזהו שנאמר: "צו את אהרן... זאת תורת העולה", אין צו אלא לשון זירוז לזרז ללומדה!  
(מעין השבוע)

### "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ו, ד)

לא תכבה אף במסעות (ירושלמי יומא, פ"ד, ה'). כתב בספר "הדרש והעיון": בזמן שאדם שרוי בביתו, חיינו מתנהלים כתיקונם בסביבת קרוביו ומכריו, הריהו יתק מחוסר נגד סטיה מדרך הישר. חיי הבית התקינים מחד גיסא והיותו נתון תדיר תחת מבטי הביקורת של אנשי הסביבה מאידך גיסא, מונעים בעדו להכשל במעשים שאינם הוגנים. ברם,

## מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

"אל יתהלל עשיר בעושרו, כי אם בזאת יתהלל המתהלל, השכל וידוע אותי, כי אני ה' עושה חסד מצדקת בארץ". מעשה בשניים שבאו לדין תורה לפני בית הדין שבארם צובא. אחד מעשירי הקהילה תבע אדם שלוה ממנו כספים, והגיע מועד פרעונו. הלה הודה בכל, זה השטר וזו חתימת ידו, אך מה יעשה ואין לו כסף. מובן, שהדיינים חייבוהו לפרוע את חובו. אלא אם ייאות המלווה להאריך לו את המועד. העשיר לא הסכים: אין כל ביטחון שמצבו של הלווה יוטב. חוייב הלווה לשלם, ומיד. יצא הלה מבית הדין, הלך ילך ובכה. בדרכו, פגש בגאון רבי אברהם ענתבי זצ"ל, וביקש ממנו ברכה, שהקדוש ברוך הוא יושיעו ויוכל לפרוע את חובו. "ברכה בימך", אמר לו הרב, "מדוע לא באת אלי קודם? מכל מקום, בוא אלי מחר, ונראה מה לעשות". הלה התעשת, קרן תקווה האירה את יומו, ואילו הרב פנה ממנו ושם פעמיו לביתו של העשיר המלווה. נקש בדלת, והעשיר הופתע לראותו. בהדרת כבוד הכניס את הרב לביתו, וערך לפניו שולחן כדת. אבל הרב לא אכל ולא טעם מאומה. "יתכבד כבוד הרב, ביקורו לכבוד הוא לי, שווה הוא בעיני אלף זהובים!" "אל נא תגזים", אמר הרב, "מכיר אני את הסוחרים וגוזמאותיהם!" "אין זו גוזמה", הצהיר העשיר. "הביקור שווה בעיני עוד יותר!" "אם מתכוין אתה לכך באמת ובתמים, הריני גובה את דמי הביקור", אמר הרב. "הבא לי בטובך את שטרות חובי של אותו עני. דחוק הוא עד מאוד, ואבקשך לוותר לו בלב שלם!". מיהר העשיר להביא את השטרות, והרב הסב עימו לאכול ולשתות ולתבל את הסעודה בדברי תורה, והפיצו לעשיר היה מושלם. למחרת, כאשר העני הגיע אל הרב לשמוע מה בפיו, הגיש לו הרב את שטרותיו, קרועים ומחוללים...  
(מעין השבוע)

הגאון רבי יהודה אלבז זצ"ל, היה דיין בצפרו שבמרוקו לפני כמאתיים שנה. בימיו ארע, שהממונה על ענייני העדה היהודית מטעם המלכות, חבש יהודי אחד בבית האסורים, ואשת האסיר ילדה בן. באו קרוביו לפני רבי יהודה וביקשוהו שילך לאותו נגיד ושר ויחלה פניו שימחל לאסיר על עונו וישחררו מבור כלאו - לפחות כדי שיוכל להשתתף בשמחת הכנסת בנו בביתו של אברהם אבינו. שמע הגאון לדבריהם, קם והלך לאותו שר, וביקשו לשחרר את האסיר כדי שיוכל למול את בנו ביום השמיני כמצוות התורה. אבל השר, לא זו בלבד שלא שמע לקול הרב הנערץ ולא נענה לבקשתו - אלא אדרבה, זילזל בכבודו והשמייע דברים בוטים כמדקרות חרב. שב הגאון לביתו כשהוא סר וזעף, וקיבל על עצמו תענית ליום המחרת. צם כל היום כולו, ואף בערב לא נח מעצבונו ועלה על יצועו בלא לשבור את צומו. לן בתעניתו. לפתע נייעור משנתו וביקש מאשתו שתגיש לו לאכול. "מה גרם לך לשבור את צומך?". אמר: "משום שכבר השיגו הכדור". לא הבינה את התשובה, ולא שאלה עוד מאומה. למחרת הגיע ערבי לבית העצור, ובידו תשורה לרגל ברית המילה, אמרו לו: "לא תתקיים סעודה, כי האב עצור בבית האסורים". אמר: "יש ללכת אל השר ולבקשו כי ישחררו". אמרו: "כבר ביקשו ולא נעתר". כעס וזעם, ורכב משם בחרי אף. לא הרחיק ללכת, והנה אותו שר רוכב מולו. קרא: "אתה הוא זה שהטלת את חברי למאסר?". דרך את רובהו וירה בו למוות. והואיל והשר נורה, שיחררו את האיש מן המאסר, ופנה למול את בנו...

### זוידת השבוע

היכן מצינו שמורא רבך כמורא שמים?

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485  
בן הפותרים (מנחה יגורל (אחת לחודש)  
אוגדן של עלוני ישא ברכה

פתרון החידה מפרשת "ויקרא": איזו ברש"י.

### והייתם לי סגולה

הרוצה להינצל מעין הרע הב פתאום יאמר (בנוסף ל"אנא מזרעא דיוסף קא אתינא" וכו'):  
"ויעקב איש תם יושב אהלים". וכן יאמר: "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחיה אל היכל קדשך ביראתך". וכן יאמר: "וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלוקים" (בן איש חי ש"ב פר' פנחס סעי' י"ג).  
(ישועה והצלחה)

# מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

## תזכור הבנים

### בנינו כנטיעים!

כתב בספר "פרקי חינוך" שבדורנו כאשר הרוח המערבית בעלת ההשפעה האדירה נושבת כסופה וכסער גועש והומה, ושוטפת בכל עוז כל חלקה טובה, מוטלת האחריות על ההורים להיות ערים וערוכים ביתר שאת, למרות קושי הפרנסה, והדאגה לקיום יום המחרת, עייפות החיים, מתח וחוסר אונים מפגעי הזמן, שכל אלה תורמים לאוזלת יד בחינוך, ואין להורים מספיק סבלנות לילדים, ההורים הופכים לקצרי רוח, אי לכך יש פחות התעניינות בהישגיו של הילד בלימודים, בהתנהגות, בשיעורי הבית, אין קשר עם המחנך, ואין מושג מי חבריו של הבן. לצערנו ההורים אדישים ונוקטים "בשב ואל תעשה", ואף מתנחמים בטענה ובהצטדקות מתמיהה: וכי מה כל כך הדאגה והרעש מסביב לחינוך, הרי הילד כעת פעוט וקטן שבלאו הכי אינו מבין, כיגדל הרי אז וודאי יחכים ויבין, מדוע אם כן יש להתאמץ לשווא להתענות ולהצר. ומשום כך הם מסכמים: "יהיה בסדר", "כשיגדל הכל יסתדר"! לצערנו זו טענה אווילית וטעות חמורה, על זה נאמר: "מעוות לא יוכל לתקון". וזה אולי מזכיר את אותו ליצן שרצה לזרוק את עצמו מגג גבוה, כולם נבהלו, וכשניסו להניאו מכך, קרא לעברם: מה אתם מתרגשים, הרי כשאני באוויר לא קורה לי כלום עד לפני סנטימטר האחרון, ומנפילה של סנטימטר אחד אתם כל כך מתרגשים?! מה הבעיה?! הם לא מבינים שמעת לעת הוא צובר תאוצה שאחר כך אי אפשר לשלוט עליו. אוניה המפליגה בסטיה של מ"מ ספורים, לאחר מספר ק"מ הסטיה תהיה משמעותית מאוד, ואם לא יכוונו ויתקנו את הסטיה, האוניה לא תגיע ליעד הרצוי. כן כשנוטעים נטע רך, מיישרים אותו עם תמיכות ודרבונים על מנת שיגדל ישר, במידה וישנה סטיה ולו הקטנה ביותר, ברבות הימים ככל שהנטע יגדל, כן הסטיה תלך ותגדל והעץ יהיה עקום מאוד, אולם כל עוד הוא שתיל רך ניתן ליישר ולתקן בעזרת תמיכות, אך כשיהפך לעץ גדול ועבות, לא נצליח עוד לעולם ליישרו דרך דרבונים ותומכים. ואם נרצה ליישרו בהפעלת כוח גדול, אין ספק שנשבור אותו או שנהפוך אותו על פניו. והרי "בנינו כנטיעים מגודלים בנעוריהם". החסיד בספרו "שבט מוסר" כותב: "המלמד בניו תורה וחוכמה בנעורותם, יצא טובתם בבחרותם, כעצי השדה בתנובתם". במשפט זה, הוא מקפל ומבטא את האמור לעיל, אדם שמשקיע ומלמד את בניו תורה, חוכמה ומוסר, התנהגות וישרות בנעורותם, הוא יראה תנובה ותוצאה, ויצא טובתם בבחרותם, בדומה לעץ השדה שצריך להשקיע ולטפל בעודו שתיל, על מנת שיגדל ויצמיח ויניב פירות. והעושה כן, אשריו ואשרי חלקו, לטוב לו כל הימים.

## שלום בית

### זהירות מונעת אסון

הגמרא במסכת ברכות (נא): מספרת: עולא אקלע לבי רב נחמן, כריך ריפתא, בריך ברכת מזונא, יהב ליה כסא דברכתא לרב נחמן. אמר ליה רב נחמן: לישדר מר כסא דברכתא לילתא. (עולא התארח בבית רב נחמן. לאחר הסעודה עולא ברך על הכוס של ברכה והעביר אותו לרב נחמן. רב נחמן אמר לשגר את הכוס לאשתו, ילתא.). אמר ליה הכי אמר רבי יוחנן אין פרי בטנה של אישה מתברך אלא מפרי בטנו של איש, שנאמר: "וברך פרי בטנך". פרי בטנה לא נאמר אלא פרי בטנך... אדהכי שמעה ילתא, קמה בזהירא ועלתה לבי חמרא ותברא ד' מאה דני דחמרא. (בינתיים ילתא שמעה וקמה בכעסה, עלתה למקום אחסון היין ושברה ארבע מאות חביות יין). אמר ליה רב נחמן: נשדר לה מר כסא אחרינא. שלח לה כל האי נבגא דברכתא. היא שלחה ליה ממהדורי מילי ומסמרטוטי כלמי. (רב נחמן אמר לשלוח כוס נוסף (להרגיעה) והיה בו המשך מהכוס הראשון. ילתא השיבה: רוכלים מדברים הרבה ומסמרטוטים יוצאים כינים). הרעיון שרק בעל יכול לברך את אשתו, ואין בכוח אף אחד אחר לעשות זאת, מראה את גודל ההשפעה שיש לאדם על חיי בת זוגו. הצלחת האישה בחיים, קשורה ישירות ליחסה עם בעלה. אם הנישואין חממיצים, היא לא תצליח בתחומים אחרים, כי טובתה תלויה בו. מכאן למדים את גודל האחריות שיש לבעל לתמוך באשתו בכל ליבו - למען הצלחתה. כעסה של ילתא נבע מכך שנמנעה ממנה הברכה שחשקה בה. ההסבר ההגיוני שהיה לאורח, עולא, על מעשיו לא שינה עובדה זו. ליבה של ילתא חפץ לשתות מהכוס המקורית עם היין, והיא התאכזבה משלא קיבלה זאת. כאן מעירים את תשומת ליבנו לעובדה שרוב בני אדם אין השכל מכוונם, כי אם הרגש. כאשר לב האדם חושק בדבר מסויים, כמעט בלתי אפשרי לרכך או לשנות רצון זה. הבעל והאישה גם יחד, חייבים להיות רגישים לכך, וצריכים לנסות ולהעניק לבן זוגם את חפץ ליבו, ככל שאפשר. בדרך זו נמנע ממילא מריבות וויכוחי סרק, נרחיק מעלינו ומעימנו פגיעות מיותרות המגיעות בדרך כלל "שלא במתכוין", ותשרה השכינה בביתנו לטוב לנו ולילדינו.

## אברי שפך

- ❖ **הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק אומר:** כשעומד אדם על השלב התחתון של הסולם, הוא בודק אם הוא ניצב איתן, ורק אז הוא ממשיך ומתורמם לשלב הבא. - וכן בעבודת הבורא, יש לעלות בשלבים, מדרגה אחר מדרגה.
- ❖ **הרה"ק רבי נחמן מברסלב אומר:** לפעמים הנפילה והירידה - תכלית העליה כי עיקר הנפילה כדי שיתחזק ויתחיל ויחדש חיותו ומוחו.
- ❖ **הרה"ק רבי שמואל מסוכצ'וב אומר:** המניעות הנגרמות לאדם בעבודת השם תועלת גדולה בהן שכאשר מתגבר עליהן - עולה לדרגה גבוהה יותר - ומתחדש.
- ❖ **הבעל שם טוב הקדוש אומר:** תענוג תמידי נעשה טבע ואינו עוד תענוג, לכן אדם עולה ויורד בעבודת הבורא כדי שיהיה לו תענוג. (פתגמים נבחרים)

# על כן יאמרו המושלים - מישל ונמשל

קרא בתחוננים. "זהו משגה, קרתה כאן טעות, אני יכול להוכיח! הביאוי בפני הפריץ והכל יתברר אל נכון!". נבוכו המשרתים, נטלוהו עימם אל הפריץ. כשראהו, בערה חמתו. "השליכוהו לבור הכלאו". ציוה בחרון אפו. ידיים חסונות אחזו באיכר, שזעק במחאה: "אדוני הפריץ, זהו יחס של איפה ואיפה, משוא פנים ואפליה! לפני שבוע רמסו פרותיו של פלוני את שדותיך, ותמורת טנא מלא פירות שיחררת את פרותיו. ועכשיו, שהבאתי גם אני טנא פירות, מחרים אתה את פרותי ומצווה לרגמני בפירות, ולהשליכני אל הבור! איפה הצדק, היכן היושר?". עמדו המשרתים מהססים והמתינו לתשובתו של הפריץ, שענה: "איך לא תביני?! הפרות הוחרמו כדן. הן פלשו לשדותי וגרמו נזקים. חברך הבין את גודל אשמתו, בא והבטיח שישגיח על העדר. התנצל על הנזקים, והצהיר שהמקרה לא יישנה. ביקש סליחה והביא דורון - נתרצית לו, ושיחררתי את בקרו. אבל אתה, בתחילה פלשו פרותיך לשדותי, מעשה בעל בית. מכאן פנית אל המכלאות ודרשת את הפרות, מעשה בעל בית... ובכן, אני אוכיח לך מיהו כאן בעל הבית!". **והנמשל** - הקורבנות הן אות לרציזו, להבעת הכנעה וכפיפות, ואם כך יביאום יעוררו רחמים והתרצות, יביאו לקירבה ומאור פנים ויכפרו על כל עוונותינו. אבל ברגע שהשתרשה הנחה מוטעית שקורבנות נותנים כביכול היתר לחטוא, אזי "למה לי רוב זבחיכם, יאמר ה'!". ואדרבא, עלולים הם לעורר חרון אף! בזמננו, התפילות הן במקום הקורבנות. אך טעות היא לחשוב שאפשר להתנכר לבורא מחוץ לבית הכנסת, ולמחות הכל בשעה של תפילה! לבוא לבית הכנסת ביהירות, מעשה בעל בית. לשוחח בו שיחת רעים, מעשה בעל בית. לחלום בשעת התפילה, מעשה בעל בית... להיפך, שעת התפילה צריכה להיות שעת הכנעה. לבוא שערי בחדרת קודש "ויירגש ויירתע עצמו בהיכנסו לבית הכנסת מרוב פחדו!". על התפילה להביא לתוספת קירבה גם בשעות שבין תפילה אחת לשניה!

(מעייני השבוע)

ויקרא הוא ספר "תורת כהנים" ומעשה הקורבנות. בהגדה של פסח מודים לנו על שורה של טובות כפולות ומכופלות עד לשיא ולפיסגה: "ובנה לנו את בית הבחירה, לכפר על כל עוונותינו" בקורבנות שיקרבו שם, הקורבנות עליהן נלמד בפרשת השבוע. ושאל **גאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל**: מאחר שעבודת בית המקדש כיפרה על כל העוונות - מדוע נענשו ישראל בחורבן ובגלות, והרי עוונם נמחל בקורבנותיהם? המבקש לידע את תשובת מרן החיד"א, יעיין בהגדת "פניני החיד"א". כאן נענה על השאלה בסיפור מעשה שהובא בספר "אוהל יעקב". מעשה באיכר ששלח את פרותיו לרעות באחו, באו וסיפרו לו שהפרות פלשו לשדותיו של הפריץ, שהורה להחרימן ולהביאן למכלאותיו. חשכו עיניו של האיכר: הפרות היו אוצרו, כמעט כל רכוש! מה יעשה, כיצד ישיב לעצמו את פרותיו, והלא הפריץ רודן הוא, דברו חוק ובפני זעמו מי יעמוד! הלך ושאל בעצת חבריו. אמרו לו: "הרגע! בשבוע שעבר ארע מקרה דומה, פרותיו של פלוני פלשו לשדות הפריץ והוחרמו. מה עשה, עלה לטירת הפריץ ודורון בידו, טנא מלא פירות, והפריץ התרצה והשיב לו את הפרות!". אורו פניו של האיכר. מיהר ונטל טנא ענק, גדשו בתפוחים גדולים, נשאו על כתפו ועלה אל הטירה. למשרת שפתח בפניו את הדלת אמר: "דורון לפריץ". הצטודד המשרת והניחו לעבור. הניח האיכר את הטנא על המרבד ויצא מהטירה. שם פניו אל מכלאות הבקר ודרש את פרותיו. הממונה, שראהו בא מן הטירה, בטוח היה שהסדיר שם את ענייניו. הוציא לו את הפרות והאיכר ניהג אותן לביקתתו שמו טוב לב. כעבור שעה קלה, ירד הפריץ מחדרו ופניו קדרו למראה הטנא שבחדר המבוא. "פלוני האיכר הניחו, ונטל את פרותיו המוחרמות", ענו לו. עיניו של הפריץ ירו גיצים: "חוצפה שכזו! מהרו, קחו את הטנא ולכו לביקתתו, החרימו את כל בהמותיו וריגמו אותו בתפוחים אלו!". משרתי הפריץ הגיעו לביקתתו של האיכר העולז, והשביתו את שמחתו. החרימו את פרותיו וכפתוהו לכלונסאות הגדר כדי לרוגמו בתפוחיו. "עיצור",

# אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ נהגו המדקדקים בשבת הגדול לומר: "שבת הגדול מבורך", ולא אומרים "שבת שלום מבורך" כמו שאר שבתות השנה.
- ✓ מנהג ישראל בכל מקום להתאסף בשבת הגדול בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ולשמעו את דרשת שבת הגדול מפי הרב, וצריך הרב להודיעם את הדינים השייכים לפסח, ולהוכיחם ולהזהירם גם על ביעור שאר המעשים המקולקלים ומחמצת הדעות המשובשות ונפיחת המידות הסרוחות, והעיקר הוא להורות לעם את דרכי ה', ללמד המעשה אשר יעשו דייניו דיני הגעלה וביעור חמץ ואפיית מצה ושאר הלכות פסח. וכשחל ערב פסח בשבת יש להקדים את דרשת שבת הגדול לשבת שלפניו.
- ✓ קודם ליל י"ד בניסן בודקים את החמץ לאור הנר, וזמן הבדיקה הוא כעשרים דקות לאחר שקיעת החמה. וצריך לבדוק בחורים ובסדקים ובכל המקומות שיש לחוש שמא הכניסו בהם חמץ, ולכן כל חדרי הבית והעליות צריכים בדיקה, אף על פי שברור לו שלא אכל בהם חמץ מעולם. וכן יש לבדוק את המרפסות וחדרי המדרגות והגינות, ובייחוד יש לבדוק במזנון ובמקרר ובכל יתר המקומות שמצניעים שם מאכל ומשקה שיש בהם חמץ. וכשיש ילדים קטנים בדירה יש צורך לבדוק גם מתחת הארונות ותחת המיטות שמא הכניסו שם חמץ, ומי שיש לו מכונת פרטית צריך לבדוק, וכן בעלי אוטובוסים וציבוריים ומטוסים של חברות תעופה ישראליות צריכים לבדוקם בלי ברכה, אלא על סמך הברכה שבירכו בביתם, ואפילו אם תהיה לו טירחה רבה בבדיקה קפדנית, אל יקוץ בבדיקתו כי כבר אמרו חז"ל: "לפום צערא אגרא" (לפי המאמץ כן השכר).
- ✓ אסור להתחיל בשום מלאכה חצי שעה קודם זמן הבדיקה, וכן אסור להתחיל ללמוד משעה שהגיע זמן בדיקה עד שיבדוק. אבל אם התחיל ללמוד בהיתר לפני זמן הבדיקה - אין צריך להפסיק. וכל זה בלומד יחיד, אבל בציבור שיש להם בבית הכנסת שיעור קבוע בכל ערב, יש להתיר ללמוד השיעור בבית הכנסת, ונכון שלאחר השיעור יכריז השמש - שלא ישכחו לקיים מצות בדיקת חמץ כהלכתה.
- ✓ הבדיקה צריכה שתהיה לאור נר של שעה, ואין לבדוק בנר אבוקה שהוא פסול לבדיקה, ושתי נרות קלועות ששלהבתן נוגעות זו בזו דינם כאבוקה, ואין לבדוק על ידי נר חלב. וכן אין לבדוק בנר של שמן, ובדיעבד אם בדק בנר של חלב, או של שמן, או של שומן - יצא ידי חובה. והנרות של פראפין המצויים היום כשרים לבדיקה, ופתילות צמר גפן טובלה בשמן דינה כנר של שעה. ובמקום הצורך שקשה להשיג נר שעה, יש להתיר לבדוק על ידי פנס כיס או נר חשמלי שאפשר לטלטלו ולהכניסו לחורים ולסדקים ולבדוק כראוי.
- ✓ בברכה אחת שמברך על הבדיקה יכול לבדוק כמה בתים, וההליכה מבית לבית לא נחשבת להפסק, ואם בעל הבית רוצה - יעמיד מבני ביתו או ממכריו אצלו בשעת הברכה ויתכוונו לצאת בברכתו, ואחר כך יתפזרו לבדוק איש איש במקומו על סמך הברכה שבירך בעל הבית, ואם אין בעל הבית בודק כלל וממנה שליח לבדוק - יברך השליח ולא בעל הבית. ואם בעל הבית רוצה לברך צריך לבדוק מעט לאחר הברכה, ורק אחר כך יתן לשלוחו לבדוק.
- ✓ בתי כנסיות ובתי מדרשות צריכים בדיקה מפני שהתינוקות בהם חמץ. ומכל מקום לא יברכו על בדיקה זו, אלא יפטרוהו בברכה שמברכים קודם לכן בבדיקת החמץ שבביתם, וחדר שנותנים שם החמץ בליל י"ד, הואיל וסופו להמכר לגוי, ויש מקומות שנוהגים שהבודק את החמץ מוליך עימו קערה שיש בה פרוסת לחם חמץ, וכשמגיע שם ביעור חמץ למחרת שורף את החמץ שבקערה, ויש נוהגים לקחת גם מלח בקערה והוא לסימן טוב שזוכה לשנים רבות לבדוק בכל שנה ושנה - שהמלח הוא סימן לקיום שהוא דבר המתקיים.
- ✓ שלוחו של אדם יכול לבדוק ולבטל את חמצו ובתנאי שבעל הבית ציווה על כך וכשמבטל השליח יאמר: "כל חמירא דאיכא ברשות פלוני וכו' ". אבל לכתחילה צריך שבעל הבית יאמר את הביטול. ואם אין האיש בביתו יבטל במקום שהוא נמצא בו, ואם לא ידוע שעושה כן - טוב שתבטל אשתו ואפילו שהוא לא ציוה לה לבטל, ותאמר בביטולה: "כל חמירא דאיכא ברשות בעלי ליבטיל ולהוי כעפרא דארעא".
- ✓ לאחר הבדיקה יזהר בחמץ שנשאר לצורך אכילתו בליל י"ד ובוים י"ד להצניעו במקום מיוחד, כדי שלא יצטרך בדיקה נוספת. ולמחרת היום בהתקרב זמן איסור הנאתו ישרפנו ולאחר הביעור יחזור ויבטל ויאמר: "כל חמירא דאיכא ברשותי דחזיתיה ודלא חזיתיה דבערתיה ודלא יערתיה ליבטיל ולהוי כעפרא דארעא". והביטול יהיה אחר הביעור, כדי לקיים מצות ביעור חמץ ושריפתו בחמץ שלו.

(הבית היהודי - מועדים)